

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแสวงหาสารนิเทศทางการประมงของ
ชาวประมงทะเลพื้นบ้านในเขตอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ในรอบปีที่ผ่านมาในด้าน

1. วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง
2. ขั้นตอนในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง
3. เนื้อหาสารนิเทศทางการประมง
4. รูปแบบสารนิเทศ
5. แหล่งสารนิเทศที่ใช้ในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง
6. ปัญหาที่ประสบในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง

การวิจัยนี้มีสมมติฐาน ดังนี้คือ

1. การแสวงหาสารนิเทศทางการประมงของชาวประมงทะเลพื้นบ้านอันได้แก่ เนื้อหา
รูปแบบ แหล่งสารนิเทศ มีความสัมพันธ์กับลักษณะเฉพาะบุคคล(อายุ ระดับการศึกษา และการเป็น
สมาชิกกลุ่มอาชีพประมง) และวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง

2. ปัญหาที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านประสบมากที่สุดในการแสวงหาสารนิเทศทางการ
ประมง คือ ไม่มีเวลาแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งที่อยู่ใกล้ตัว

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ลักษณะของชาวประมงทะเลพื้นบ้าน

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นชาวประมงทะเลพื้นบ้านในอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด จำนวน
ทั้งสิ้น 293 ราย โดยเป็นชาวประมงทะเลพื้นบ้านที่อยู่ในตำบลคลองใหญ่ 132 ราย ตำบลไม้รุค

99 รายและตำบลหาดเล็ก 62 ราย ซึ่งชาวประมงทะเลพื้นบ้านกระจายอยู่ในหมู่บ้านต่าง ๆ รวม 18 หมู่บ้าน

จากการสัมภาษณ์ชาวประมงทะเลพื้นบ้าน ผู้ตอบส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 46 ปีขึ้นไป และมีการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนต้น นอกจากนี้ผู้ตอบส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมงใดเลย

การแสวงหาสารนิเทศทางการประมงของชาวประมงทะเลพื้นบ้าน

1. วัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง

จากการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง สามารถสรุปได้ว่า ชาวประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 59.7) ระบุว่า วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง คือ เพื่อต้องการช่วยมีรายได้เพิ่ม รองลงมา คือ เพื่อนำความรู้มาปรับปรุงอาชีพ (ร้อยละ 26.6) เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น (ร้อยละ 7.2) เพื่อเพิ่มพูนความรู้ (ร้อยละ 4.1) และน้อยที่สุด คือ เพื่อนำมาเผยแพร่ต่อ (ร้อยละ 2.0)

เหตุที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนมากที่สุดมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมงเพื่อต้องการช่วยมีรายได้เพิ่ม อาจเนื่องมาจากสภาพทางเศรษฐกิจกล่าวคือ ชาวประมงทะเลพื้นบ้านอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ส่วนใหญ่ยังมีฐานะยากจนจึงทำให้ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหาสารนิเทศทางการประมงเพื่อหาวิธีการที่จะทำให้ตนมีรายได้เพิ่มขึ้น ผลการวิจัยนี้ใกล้เคียงกับผลการวิจัยของถาวร เสถียร (2521) ที่พบว่า เกษตรกรจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 25.64) ระบุวัตถุประสงค์ของการแสวงหาความรู้ทางการเกษตรว่า เพื่อนำมาปรับปรุงเทคนิคการผลิต เกษตรกรจำนวนรองลงมา (ร้อยละ 24.11) ระบุว่าเพื่อต้องการ มีรายได้เพิ่มขึ้น

2. ขั้นตอนในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง

จากการวิเคราะห์ขั้นตอนในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง พบว่า ลำดับขั้นตอน

ที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนมากที่สุดใช้ คือ ร้อยละ 31.7 มีขั้นตอนเรียงลำดับดังนี้
1. ใช้ประสบการณ์ ความคิดของตนเอง 2. แสวงหาสารนิเทศอย่างไม่เป็นทางการจากผู้ใกล้ชิด
และ 3. รวบรวมและนำสารนิเทศไปใช้

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสรุปได้ว่า ชาวประมงทะเลพื้นบ้านจะเริ่มแสวงหาจากแหล่งที่เสียแรงงานน้อยที่สุดและใกล้ที่สุด คือ เริ่มจากตัวเองก่อน เมื่อไม่ได้คำตอบหรือเรื่องราวที่ต้องการจึงไปแสวงหาจากแหล่งที่ใกล้ตัวที่ไม่เป็นทางการ เช่น ผู้ใกล้ชิด อันได้แก่ ญาติ เพื่อนบ้าน เพื่อน หรือผู้รู้เรื่องราว เมื่อได้คำตอบหรือเรื่องราวที่ต้องการแล้วจึงจะนำสารนิเทศไปใช้ แต่ถ้าแสวงหาสารนิเทศทางการประมงจากแหล่งที่ไม่เป็นทางการดังกล่าวแล้วยังไม่ได้ผลก็จะไปแสวงหาจากแหล่งที่เป็นทางการเพิ่มอีก เช่น หน่วยงานราชการหรือเอกชน ห้องสมุด เป็นต้น ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกันกับข้อสรุปของจิรวรรณ ภักดีบุตร (2532) ที่ว่า พฤติกรรมการแสวงหามักเริ่มต้นโดยกระบวนการแบบไม่เป็นทางการและอาจค้นคว้าจากสารนิเทศที่ตนมีอยู่ และโดยกระบวนการอย่างเป็นทางการ คือ ไปแสวงหาสารนิเทศจากห้องสมุดหรือสถาบันบริการสารนิเทศแห่งใดแห่งหนึ่ง นอกจากนี้ขั้นตอนที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนมากที่สุดใช้ดังกล่าวยังสอดคล้องกันกับผลการวิจัยเกี่ยวกับแหล่งสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านใช้ในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมงในหน้าที่ 73 ที่พบว่า แหล่งสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนมากที่สุดใช้เป็นแหล่งในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง ได้แก่ ประสบการณ์ ความคิดของตนเอง ญาติ เพื่อนบ้าน และเพื่อนชาวประมง ตามลำดับ ซึ่งแหล่งสารนิเทศดังกล่าวเป็นแหล่งที่ไม่เป็นทางการทั้งสิ้น

3. เนื้อหาสารนิเทศทางการประมงที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหา

จากการวิเคราะห์โดยรวมเกี่ยวกับเนื้อหาสารนิเทศทางการประมงที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหา พบว่า สารนิเทศทางการประมงที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหาสารนิเทศมากที่สุดหรือร้อยละ 80 ขึ้นไปมี 5 เรื่อง ได้แก่ สภาพอากาศ (ร้อยละ 96.9) ราคาน้ำมัน (ร้อยละ 92.8) ราคาสัตว์น้ำ แนวโน้มการตลาด (ร้อยละ 90.8) วิธีการจับสัตว์น้ำที่มีประสิทธิภาพ (ร้อยละ 88.4) และเครื่องมือจับสัตว์น้ำ (ร้อยละ 82.6) ตามลำดับ

จำแนกตามอายุ พบว่า สารนิเทศทางการประมงที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านทุกกลุ่มอายุจำนวนมากที่สุดแสวงหามี 4 เรื่อง ได้แก่ สภาพอากาศ ราคาน้ำมัน ราคาสัตว์น้ำ แนวโน้ม

การตลาด และวิธีการจับสัตว์น้ำที่มีประสิทธิภาพ

จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า สารนิเทศทางการประมงที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านทุกกลุ่มระดับการศึกษาจำนวนมากที่สุดแสงหามี 3 เรื่อง ได้แก่ สภาวะอากาศ ราคาน้ำมัน และราคาสัตว์น้ำ แนวโน้มการตลาด

จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมง พบว่า สารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านทั้งกลุ่มที่เป็นและกลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมงจำนวนมากที่สุดแสงหามี 5 เรื่อง ได้แก่ สภาวะอากาศ ราคาน้ำมัน ราคาสัตว์น้ำ แนวโน้มการตลาด วิธีการจับสัตว์น้ำที่มีประสิทธิภาพ และเครื่องมือจับสัตว์น้ำ

จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศ พบว่า สารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านทุกกลุ่มวัตถุประสงค์จำนวนมากที่สุดแสงหามี 2 เรื่อง ได้แก่ สภาวะอากาศ และราคาน้ำมัน

เมื่อพิจารณาเนื้อหาสารนิเทศทางการประมงที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนมากที่สุดแสงหาจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมง และวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศกับผลการวิเคราะห์โดยรวมทั้งหมด จึงกล่าวได้ว่า สภาวะอากาศ และราคาน้ำมัน เป็นเนื้อหาสารนิเทศทางการประมงที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนมากที่สุดแสงหา ในขณะที่เนื้อหาสารนิเทศทางการประมงที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนรองลงมาแสงหา ได้แก่ ราคาสัตว์น้ำ แนวโน้มการตลาด วิธีการจับสัตว์น้ำที่มีประสิทธิภาพ และเครื่องมือจับสัตว์น้ำซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสันติ สังข์ทอง (2530) และวิชาญ อิงศรีสว่างและสันติ สังข์ทอง (2532) พบว่า ปัญหาในการทำการประมงของชาวประมงทะเลพื้นบ้านในอำเภอคลองใหญ่ที่สำรวจพบมากได้แก่ ปัญหาสภาวะอากาศในช่วงมรสุมมีอุปสรรคในการออกไปทำประมง ปัญหาการอยู่ห่างไกลจากแหล่งน้ำมันเชื้อเพลิงทำให้เสียค่าขนส่งเพิ่มจำนวนมากจึงทำให้ราคาต้นทุนน้ำมันสูงขึ้น ปัญหาราคาสัตว์น้ำถูกพ่อค้าคนกลางกดราคาต่ำกว่าระดับที่ควรจะได้ และปัญหาการทำประมงที่ไม่ถูกหลักวิชาการ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ชาวประมงทะเลพื้นบ้านอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราดจำนวนมากที่สุดแสงหาเนื้อหาสารนิเทศทางการประมงทางด้านสภาวะอากาศ ราคาน้ำมัน ราคาสัตว์น้ำ แนวโน้มการตลาด และวิธีการจับสัตว์น้ำที่มีประสิทธิภาพ

4. รูปแบบสารสนเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหา

ผลการวิเคราะห์โดยรวมเกี่ยวกับรูปแบบสารสนเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหา พบว่า รูปแบบสารสนเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนมากที่สุดหรือร้อยละ 80 ขึ้นไปแสวงหา มี 2 รูปแบบ คือ การรับคำแนะนำปรึกษาจากผู้รู้ (ร้อยละ 91.5) และข่าวโทรทัศน์ (ร้อยละ 85.7) ตามลำดับ

จำแนกตามอายุ พบว่า รูปแบบสารสนเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านทุกกลุ่มอายุจำนวนมากที่สุดแสวงหา มี 2 รูปแบบ ได้แก่ ข่าวโทรทัศน์ และการรับคำแนะนำปรึกษาจากผู้รู้

จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า รูปแบบสารสนเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านทุกกลุ่มระดับการศึกษาจำนวนมากที่สุดแสวงหา มี 2 รูปแบบ ได้แก่ การรับคำแนะนำปรึกษาจากผู้รู้ และข่าวโทรทัศน์

จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมง พบว่า ชาวประมงทะเลพื้นบ้านทั้งกลุ่มที่เป็นสมาชิกและกลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมงจำนวนมากที่สุดแสวงหารูปแบบสารสนเทศมี 2 รูปแบบ ได้แก่ การรับคำแนะนำปรึกษาจากผู้รู้ และข่าวโทรทัศน์

จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศ พบว่า ไม่มีรูปแบบสารสนเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านทุกกลุ่มวัตถุประสงค์จำนวนมากที่สุดแสวงหา

เมื่อพิจารณารูปแบบสารสนเทศทางการประมงที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนมากที่สุดแสวงหาจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมง และวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศกับรูปแบบสารสนเทศโดยรวมทั้งหมดจากสรุปผลการวิจัยข้างต้น จึงกล่าวได้ว่า การรับคำแนะนำปรึกษาจากผู้รู้และข่าวโทรทัศน์เป็นรูปแบบสารสนเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนมากที่สุดแสวงหา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ รูปแบบดังกล่าวเป็นรูปแบบสารสนเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านสามารถเข้าใจง่ายกว่ารูปแบบสารสนเทศอื่น ๆ สำหรับรูปแบบสารสนเทศที่เป็นสิ่งพิมพ์เป็นรูปแบบสารสนเทศที่มีชาวประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนน้อยและน้อยที่สุดแสวงหา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชาวประมงทะเลพื้นบ้านส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำจึงขาดทักษะในการอ่านอยู่มาก ส่วนรูปแบบสารสนเทศทางการประมงที่เป็นโสตทัศนวัสดุบางอย่าง เช่น ภาพยนตร์ วิดีโอเทป และสไลด์เป็นรูปแบบสารสนเทศที่ไม่ค่อยมีหน่วยงานใดนำมาเผยแพร่ในชนบท หากจะมีการเผยแพร่บ้างในโอกาสพิเศษที่จัดโดยหน่วยงานราชการเท่านั้น เช่น การอบรม การจัดนิทรรศการ การจัดประชุม เป็นต้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบสารสนเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านระบุว่าเป็นรูปแบบสารสนเทศที่ช่วยให้ได้รับสารสนเทศเข้าใจง่ายที่สุด ปรากฏว่า รูปแบบสารสนเทศที่มีชาวประมงทะเลพื้นบ้านระบุมากที่สุด คือ การรับคำแนะนำปรึกษาจากผู้รู้ รองลงมา คือ ชาวโทรทัศน์ และการอบรม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบสารสนเทศเหล่านี้ชาวประมงทะเลพื้นบ้านไม่จำเป็นต้องอาศัยทักษะในการอ่านอย่างรูปแบบที่เป็นสิ่งพิมพ์ เพราะอาศัยในการฟังและดูเป็นหลัก อีกทั้งการรับคำแนะนำปรึกษาจากผู้รู้และการอบรมสามารถเปิดโอกาสให้ซักถามได้ทันทีเมื่อไม่เข้าใจหรือสงสัยจึงเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับชาวประมงทะเลพื้นบ้าน

5. แหล่งสารสนเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านใช้ในการแสวงหาสารสนเทศทางการประมง

จากผลการวิจัย แหล่งสารสนเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนมากที่สุดหรือร้อยละ 80 ขึ้นไปใช้ในการแสวงหาสารสนเทศทางการประมง ปรากฏว่า มีจำนวนไล่เลี่ยกันดังนี้คือ ประสิทธิภาพ ความคิดของตนเอง (ร้อยละ 99.7) เพื่อนบ้าน (ร้อยละ 97.3) เพื่อนชาวประมง (ร้อยละ 95.9) และญาติ (ร้อยละ 92.2)

จำแนกตามอายุ พบว่า แหล่งสารสนเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านทุกกลุ่มอายุจำนวนมากที่สุดใช้ในการแสวงหาสารสนเทศทางการประมงมี 4 แหล่ง คือ ประสิทธิภาพ ความคิดของตนเอง ญาติ เพื่อนบ้าน และเพื่อนชาวประมง

จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า แหล่งสารสนเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านทุกกลุ่มระดับการศึกษาจำนวนมากที่สุดใช้ในการแสวงหาสารสนเทศทางการประมงมี 4 แหล่ง ได้แก่ ประสิทธิภาพ ความคิดของตนเอง เพื่อนบ้าน ญาติ และเพื่อนชาวประมง

จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมง พบว่า แหล่งสารสนเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านทั้งกลุ่มเป็นสมาชิกและกลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมงจำนวนมากที่สุดใช้ในการแสวงหาสารสนเทศทางการประมงมี 4 แหล่ง ได้แก่ ประสิทธิภาพ ความคิดของตนเอง ญาติ เพื่อนบ้าน และเพื่อนชาวประมง

จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารสนเทศ พบว่า แหล่งสารสนเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านทุกกลุ่มวัตถุประสงค์จำนวนมากที่สุดใช้ในการแสวงหาทางการประมงมี 4 แหล่ง ได้แก่ ประสิทธิภาพ ความคิดของตนเอง เพื่อนบ้าน เพื่อนชาวประมง และญาติ

เมื่อเมื่อพิจารณาแหล่งสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนมากที่สุดใช้ในการ
แสวงหาจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมง และวัตถุประสงค์
ในการแสวงหาสารนิเทศกับผลวิเคราะห์ภาพรวมทั้งหมด จึงกล่าวได้ว่า แหล่งสารนิเทศอื่น
ได้แก่ ประสบการณ์ ความคิดของตนเอง เพื่อนบ้าน เพื่อนชาวประมง และญาติ เป็นแหล่งที่ชาว
ประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนมากที่สุดแสวงหา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแหล่งสารนิเทศเหล่านี้เป็น
แหล่งหรือผู้ที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านคุ้นเคย สะดวกและง่ายต่อเข้าถึง เสียเวลาและแรงงานน้อย
และสอดคล้องกับความเห็นของ Durrance (quoted in Varlejs 1987: 74) เห็นว่าบุคคล
มีแนวโน้มแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งซึ่งเข้าถึงง่ายและสะดวกที่สุด และจะปฏิบัติตามนิสัยที่ทำเป็น
ประจำเมื่อแสวงหาสารนิเทศ นอกจากนี้ความเห็นของ Salasin และ Cedar (1985: 95)
เห็นว่าคนชอบใช้แหล่งสารนิเทศที่ใช้สะดวก และเลือกใช้แหล่งที่เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด

5.1 แหล่งสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านคิดว่าเป็นประโยชน์มากที่สุดในการ แสวงหาสารนิเทศทางการประมง

จากการวิเคราะห์ พบว่า แหล่งที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนมากที่สุดระบุว่าเป็น
ประโยชน์มากที่สุด คือ ประสบการณ์ ความคิดของตนเอง (ร้อยละ 45.1) รองลงมา คือ
เพื่อนชาวประมง (ร้อยละ 30.4) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นแหล่งที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านเห็น
ว่าดีที่สุดในการเข้าถึงสารนิเทศได้ง่ายและสะดวกที่สุดในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง

5.2 เหตุผลในการใช้แหล่งสารนิเทศที่คิดว่าเป็นประโยชน์มากที่สุดในการแสวงหา สารนิเทศทางการประมง

ชาวประมงทะเลพื้นบ้านระบุเหตุผลที่แสวงหาสารนิเทศทางการประมงจากประสบการณ์
ความคิดของตนเอง เพื่อนชาวประมง ผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพประมง หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ
และโทรทัศน์ ซึ่งเป็นแหล่งสารนิเทศที่คิดว่าเป็นประโยชน์มากที่สุดเพราะ เคยมีประสบการณ์หรือ
รู้จักแหล่งนั้นมาก่อนและเป็นแหล่งที่ใกล้และใช้สะดวกมากที่สุด และชาวประมงทะเลพื้นบ้านระบุ
เหตุผลที่แสวงหาสารนิเทศทางการประมงจากสำนักงานประมง กรมประมง เพราะไปพบแหล่งนั้น
พอดีหรือไปที่แหล่งนั้น และเพราะมีผู้แนะนำให้ไปสอบถามจากแหล่งนั้น

เมื่อพิจารณาเหตุผลที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านระบุมากที่สุดในแสวงหาสารนิเทศทางการประมงจากแหล่งที่คิดว่าเป็นประโยชน์มากที่สุด ได้แก่ เคยมีประสบการณ์หรือรู้จักแหล่งนั้นมาก่อน และเป็นแหล่งที่ใกล้และใช้สะดวก พบว่าสอดคล้องกันกับแหล่งที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านระบุว่า เป็นแหล่งที่คิดว่าเป็นประโยชน์มากที่สุดในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง อันได้แก่ ประสบการณ์ ความคิดของตนเอง และเพื่อนชาวประมง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแหล่งดังกล่าวเป็นแหล่งที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านมีประสบการณ์ ค้นเคยและเคยใช้มาก่อน รวมทั้งเป็นแหล่งที่ใกล้และใช้สะดวก ซึ่งตรงกับข้อสรุปของ Durrance (quoted in Varlejs 1987: 74) ที่ให้ความเห็นว่า บุคคลมีแนวโน้มจะปฏิบัติตามนิสัยที่ทำเป็นประจำเมื่อแสวงหาสารนิเทศและแสวงหาสารนิเทศจากแหล่ง ซึ่งเข้าถึงง่ายและสะดวกที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของประภาวดี สืบสนธิ (2530) ที่พบว่า สาเหตุที่เกษตรกรใช้แหล่งสารนิเทศต่าง ๆ ในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เนื่องจากเคยมีประสบการณ์หรือรู้มาก่อนและเป็นแหล่งที่ใกล้ และใช้สะดวกที่สุด ส่วนสาเหตุเพราะมีผู้แนะนำให้ไปสอบถามจากแหล่งนั้นก็ดีหรือเพราะไปพบพอดีหรือไปที่แหล่งนั้นพอดีเป็นสาเหตุรองลงมา

5.3 ความพึงพอใจต่อแหล่งที่คิดว่าเป็นประโยชน์มากที่สุด

จากการจัดแหล่งสารนิเทศต่าง ๆ ที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านคิดว่าเป็นประโยชน์มากที่สุดเป็น 3 กลุ่ม คือ แหล่งสารนิเทศบุคคล สถาบัน และสื่อมวลชน พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของชาวประมงทะเลพื้นบ้านที่มีต่อแหล่งสื่อมวลชน สูงกว่าแหล่งสถาบัน และแหล่งบุคคลตามลำดับ สำหรับความพึงพอใจต่อแหล่งสารนิเทศแต่ละแหล่ง พบว่า แหล่งบุคคลทุกแหล่งชาวประมงทะเลพื้นบ้านมีความพึงพอใจระดับปานกลาง

แหล่งสถาบันเกือบทุกแหล่งชาวประมงทะเลพื้นบ้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านซึ่งเป็นแหล่งเดียวที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านมีความพึงพอใจระดับมาก (3.00)

แหล่งสื่อมวลชนเกือบทุกแหล่งชาวประมงทะเลพื้นบ้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ ซึ่งเป็นแหล่งเดียวที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านมีความพึงพอใจระดับมาก (2.60)

การที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านพอใจมากกับแหล่งสื่อมวลชนที่คิดว่าเป็นประโยชน์มากที่สุด

คือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ อาจเนื่องมาจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ ให้รายละเอียดมากกว่าและเมื่ออ่านแล้วสามารถนำกลับมาอ่านทบทวนอีกได้ตลอดเวลา ส่วนที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นแหล่งสถาบันที่มีผู้ตอบมีความพอใจมากเพียงรายเดี๋ยวนั้น จะกล่าวในส่วนข้อเสนอแนะผลการวิจัยในลำดับต่อไป

5.4 สิ่งที่ไม่ชอบเกี่ยวกับแหล่งสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านคิดว่าเป็นประโยชน์มากที่สุด

จากการวิจัยพบว่า แหล่งบุคคลมีบางสิ่งบางอย่างที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านไม่ชอบมากกว่าแหล่งสถาบันและแหล่งสื่อมวลชน และเมื่อจำแนกตามประเภทของแหล่งสารนิเทศ พบว่าเพื่อนบ้านเป็นแหล่งสารนิเทศบุคคล กลุ่มอาชีพประมงเป็นแหล่งสารนิเทศสถาบัน และโทรทัศน์เป็นแหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน ที่มีบางสิ่งบางอย่างที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านไม่ชอบมากกว่าแหล่งอื่น ๆ

เมื่อนำผลการวิจัยดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับระดับความพึงพอใจของชาวประมงทะเลพื้นบ้านต่อแหล่งสารนิเทศต่าง ๆ ที่คิดว่าเป็นประโยชน์ที่สุดในตารางที่ 31 พบว่ามีความสอดคล้องกัน คือ เพื่อนบ้านเป็นแหล่งที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านมีความพึงพอใจระดับปานกลางเป็นอันดับสุดท้ายของแหล่งบุคคล (1.82) และโทรทัศน์เป็นแหล่งที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านมีความพึงพอใจระดับปานกลางเป็นอันดับสุดท้ายของแหล่งสื่อมวลชน (2.20) ส่วนกลุ่มอาชีพประมงเป็นแหล่งที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านมีความพึงพอใจระดับปานกลางซึ่งอยู่ในลำดับรองสุดท้ายของแหล่งสถาบัน (2.20)

5.5 การกลับไปแสวงหาสารนิเทศทางการประมงจากแหล่งที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านคิดว่าเป็นประโยชน์มากที่สุด

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านแหล่งสารนิเทศใดที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านไม่กลับหรือไม่แน่ใจที่จะกลับไปแสวงหาสารนิเทศทางการประมงจากแหล่งที่ระบุว่า เป็นประโยชน์มากที่สุด ถ้าอนาคตมีปัญหาที่เกี่ยวข้องหรือคล้าย ๆ กันกับที่พบมา พบว่า เพื่อนบ้านเป็นแหล่งสารนิเทศบุคคลที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านไม่ค่อยแน่ใจว่าจะกลับไปแสวงหาสารนิเทศทางการประมงเพื่อหาคำตอบ

หรือแก้ปัญหาที่คล้าย ๆ กันมากที่สุด ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกันกับการศึกษาของประภาวดี สืบสนธิ (2530) ที่ว่า ในสถานการณ์ที่เกษตรกรแสวงหาสารนิเทศที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรม พบว่า เพื่อนบ้านเป็นแหล่งสารนิเทศบุคคลที่เกษตรกรไม่แน่ใจว่าจะกลับไปใช้อีก ในขณะที่สำนักงานประมงเป็นแหล่งสถาบันที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านไม่ค่อยแน่ใจว่าจะกลับไปแสวงหาสารนิเทศทางการประมงเพื่อหาคำตอบหรือแก้ปัญหาที่คล้าย ๆ กันมากที่สุด แต่การศึกษาของประภาวดี สืบสนธิ (2530) พบว่าผู้ที่ทำงานบริษัท ร้านค้าเป็นแหล่งสารนิเทศสถาบันที่เกษตรกรไม่แน่ใจว่าจะกลับไปใช้อีก

5.6 เกณฑ์ที่คำนึงถึงมากที่สุดในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง

จากการวิจัย พบว่า เกณฑ์ที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านคำนึงถึงมากที่สุดในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง เรียงตามลำดับได้ดังนี้

1. ค่าใช้จ่าย (เงิน) ที่เสียไป
2. คำตอบที่ได้รับต้องรู้เรื่อง เข้าใจง่าย
3. คำตอบที่ได้รับต้องถูกต้อง น่าเชื่อถือ
4. คำตอบที่ได้รับต้องทันสมัย ทันเหตุการณ์
5. เวลาที่ต้องเสียไป

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประภาวดี สืบสนธิ (2533) ที่ว่า การแสวงหาสารนิเทศของเกษตรกร ค่าใช้จ่าย (เงิน) ที่เสียไป และเวลาที่เสียไป เป็นเกณฑ์สำคัญในการแสวงหาสารนิเทศ

นอกจากนี้ยังพบว่า คุณภาพหรือลักษณะของสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านคำนึงถึงมากที่สุด คือ คำตอบที่ได้รับต้องรู้เรื่อง เข้าใจง่าย รองลงมา คือ คำตอบที่ได้รับต้องถูกต้อง น่าเชื่อถือ และคำตอบที่ได้รับต้องทันสมัย ทันเหตุการณ์ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของประภาวดี สืบสนธิ (2533) ที่ว่า คุณภาพหรือลักษณะสารนิเทศที่เกษตรกรคำนึงถึงมากที่สุด คือ คำตอบที่ได้รับต้องรู้เรื่อง เข้าใจง่าย รองลงมา คือ ความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และความทันสมัย ทันเหตุการณ์

6. ปัญหาที่ประสบในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ไม่มีปัญหาใดปรากฏอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านประสบในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมงอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาจากตัวผู้แสวงหา และปัญหาจากแหล่งสารนิเทศ ส่วนปัญหาจากตัวสารนิเทศนั้น เป็นปัญหาที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านประสบในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมงระดับน้อย

เมื่อจำแนกตามประเภทของปัญหา พบว่า ปัญหาที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านประสบอยู่ในระดับปานกลางเป็นอันดับมากที่สุดของแต่ละประเภท มีดังนี้คือ

ปัญหาที่เกิดจากตัวผู้แสวงหา คือ เสียค่าใช้จ่าย(เงิน)สูง (2.11)

ปัญหาที่เกิดจากตัวแหล่งสารนิเทศ คือ แหล่งสารนิเทศอยู่ไกลและไม่สะดวกแก่การไปใช้แหล่งนั้น (1.71)

ปัญหาที่เกิดจากตัวสารนิเทศ คือ ค่าตอบหรือเรื่องราวที่ได้ไม่สมบูรณ์ (1.54)

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาที่เกิดจากตัวผู้แสวงหาที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านประสบปัญหามากที่สุด คือ เสียค่าใช้จ่าย(เงิน)สูง แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ชาวประมงทะเลพื้นบ้านจะต้องการแสวงหาสารนิเทศแต่ก็คำนึงค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นในการแสวงหาสารนิเทศ เช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าน้ำมันสำหรับยานพาหนะ ความสึกหรอ ค่าใช้จ่ายในการตอบแทนผู้ที่ให้ข้อมูล หรือค่าซื้อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ เป็นต้น เพราะชาวประมงทะเลพื้นบ้านมีฐานะยากจน จากรายงานการสำรวจสภาวะสังคม-เศรษฐกิจหมู่บ้านคลองมะนาว จังหวัดตราด ของวิชาญ อิงศรีสว่าง และสันติ สังข์ทอง (2532) พบว่า ชาวประมงทะเลพื้นบ้านมีรายได้เฉลี่ย 13,227 บาท/คน/ปี ซึ่งนับว่ามีรายได้ยังต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพอื่น ๆ ในจังหวัดตราด นอกจากนี้ชาวประมงทะเลพื้นบ้านยังมีหนี้สินจากการกู้เงินมาลงทุนในการซื้ออุปกรณ์และเครื่องมือทำการประมง ดังนั้นในการแสวงหาสารนิเทศถ้ามีปัญหาค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาเกิดขึ้นก็ย่อมเป็นอุปสรรคในการแสวงหาสารนิเทศ และผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า เกณฑ์ที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านคำนึงถึงมากที่สุด คือ ค่าใช้จ่าย(เงิน)ที่ต้องเสียไป

ปัญหาที่เกิดจากตัวแหล่งสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านประสบมากที่สุด คือ แหล่งสารนิเทศอยู่ไกลและไม่สะดวกแก่การไปใช้ จากความเห็นของ Salasin และ Cedar (1985: 95) ที่ให้ความเห็นว่า คนเราชอบใช้แหล่งสารนิเทศที่ใช้สะดวกและเลือกใช้แหล่งที่เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด นอกจากนี้เหตุผลดังกล่าวอาจเป็นสาเหตุหนึ่งทำให้การวิจัยพบว่า แหล่งสารนิเทศที่ชาว

ประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนมากที่สุดใช้ในการแสวงหาได้แก่ ประสบการณ์ความคิดของตนเอง ญาติ เพื่อนบ้าน และเพื่อนชาวประมง ซึ่งแหล่งสารนิเทศเหล่านี้เป็นแหล่งที่ใกล้ชิดดวงและเสียค่าใช้จ่ายในการแสวงหาน้อยที่สุดทั้งสิ้น

สำหรับปัญหาที่เกิดจากตัวสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านประสบมากที่สุด คือ คำตอบหรือเรื่องราวที่ได้ไม่สมบูรณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ชาวประมงทะเลพื้นบ้านส่วนใหญ่ไม่ค่อยไปแสวงหาสารนิเทศทางการประมงจากแหล่งสารนิเทศที่เป็นแหล่งทางการ ซึ่งจะให้สารนิเทศทางการประมงที่สมบูรณ์กว่าแหล่งไม่เป็นทางการ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ชาวประมงทะเลพื้นบ้านนิยมแสวงหาสารนิเทศทางการประมงจากแหล่งที่ไม่เป็นทางการมากกว่าอันได้แก่ ประสบการณ์ ความคิดของตนเอง เพื่อนชาวประมง เพื่อนบ้าน ญาติ เป็นต้น ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้สารนิเทศที่ได้รับไม่สมบูรณ์หรือครบถ้วน ในขณะที่แหล่งสารนิเทศที่สามารถจะให้สารนิเทศทางการประมงสมบูรณ์กว่าแต่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านไม่ค่อยไปใช้ เช่น ห้องสมุดและสำนักงานเกษตรเป็นแหล่งที่มีชาวประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนน้อยที่สุดไปใช้ ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านและสำนักงานประมง กรมประมงเป็นแหล่งที่มีชาวประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนน้อยไปใช้

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ด้านเนื้อหาสารนิเทศทางการประมง

จากผลการวิเคราะห์ ปรากฏว่า เนื้อหาสารนิเทศทางการประมงที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับอายุ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมง และวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง มีดังนี้คือ

เนื้อหาสารนิเทศทางการประมงที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 คือ การต่อ/ซ่อมเรือ

เนื้อหาสารนิเทศทางการประมงที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ ค่าจ้างแรงงาน การหาคนงาน และสารนิเทศอื่น ๆ เช่น การเพาะเลี้ยงปลาในกระชัง ราคาวัสดุและครุภัณฑ์ที่ใช้ในการประมง เป็นต้น

เนื้อหาสารนิเทศทางการประมงที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับการ

เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ วิธีการแปรรูปและถนอม
สัตว์น้ำ วิทยุโทรคมนาคม เงินกู้ สินเชื่อ และสหกรณ์ ความร่วมมือระหว่างชาวประมง

เนื้อหาสาระนิเทศทางการประมงที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสาระนิเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 คือ วิทยุโทรคมนาคม

ดังนั้นจากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าการแสวงหาสาระนิเทศทางการประมงของชาวประมงทะเลพื้นบ้านด้านเนื้อหาจะมีความสัมพันธ์กับลักษณะเฉพาะบุคคล (อายุ ระดับการศึกษา และการเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมง) และวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสาระนิเทศทางการประมง ปรากฏว่า ส่วนใหญ่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก เนื้อหาสาระนิเทศทางการประมงที่นำมาใช้ในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ เป็นเนื้อหาสาระนิเทศที่เกี่ยวกับการประมงทั่ว ๆ ไป ไม่ได้แยกเป็นเนื้อหาสาระนิเทศทางการประมงเฉพาะเรื่อง เช่น ราคาสัตว์น้ำ แนวโน้มการตลาด ไม่ได้แยกเป็นราคาปลา ปู กุ้ง หรือหอย เครื่องมือจับสัตว์น้ำ ไม่ได้แยกเป็นประเภทของเครื่องมือ เป็นต้น จึงทำให้ชาวประมงทะเลพื้นบ้านสนใจแสวงหาเนื้อหาสาระนิเทศดังกล่าวเท่ากัน และเป็นผลให้ไม่มีความแตกต่างในการแสวงหาเนื้อหาสาระนิเทศทางการประมง

เนื้อหาสาระนิเทศทางการประมงที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 คือ การต่อ/ซ่อมเรือ กล่าวคือ ชาวประมงทะเลพื้นบ้านกลุ่มที่มีช่วงอายุต่ำกว่า 26 ปีแสวงหาสาระนิเทศที่เกี่ยวกับการต่อ/ซ่อมเรือมากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชาวประมงทะเลพื้นบ้านกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 26 ปียังมีประสบการณ์เกี่ยวกับการต่อ/ซ่อมเรื่อน้อยกว่ากลุ่มที่อายุสูงกว่า

เนื้อหาสาระนิเทศทางการประมงที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ ค่าจ้างแรงงาน การหาคนงาน และสาระนิเทศอื่น ๆ เช่น การเพาะเลี้ยงปลาในกระชัง ราคาวัสดุและครุภัณฑ์ที่ใช้ในการประมง เป็นต้น กล่าวคือ ชาวประมงทะเลพื้นบ้านกลุ่มที่มีการศึกษาประถมปลายแสวงหาสาระนิเทศทางการประมงดังกล่าวมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องชาวประมงทะเลพื้นบ้านที่จบการศึกษาระดับประถมปลายในชนบทถือว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ดีและส่วนใหญ่จะไม่ศึกษาต่อเพราะฐานะยากจน ดังนั้นจึงมีความสนใจสาระนิเทศที่เกี่ยวกับการหางานหรือสนใจการประกอบอาชีพมากกว่า

เนื้อหาสาระนิเทศทางการประมงที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ วิธีการแปรรูปและถนอมสัตว์น้ำ วิทยุโทรคมนาคม เงินกู้ สินเชื่อ และสหกรณ์ ความร่วมมือระหว่างชาวประมง กล่าวคือ

ชาวประมงทะเลพื้นบ้านกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมงมีการแสวงหาสารนิเทศทางการประมงดังกล่าวมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิกการประมง การที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสารนิเทศทางการประมงดังกล่าวมีการใช้กันมากเฉพาะภายในกลุ่มอาชีพประมง โดยเฉพาะเรื่องเงินทุน สินเชื่อ และสหกรณ์ ความร่วมมือระหว่างชาวประมง เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของสมาชิกกลุ่มอาชีพประมงอยู่แล้ว ดังนั้นชาวประมงทะเลพื้นบ้านกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมงจึงแสวงหาสารนิเทศทางการประมงดังกล่าวมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิก

เนื้อหาสารนิเทศทางการประมงที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 คือ วิทยุโทรคมนาคม กล่าวคือ ชาวประมงทะเลพื้นบ้านกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้แสวงหา มากกว่ากลุ่มที่มีวัตถุประสงค์อื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยุโทรคมนาคมยังไม่ค่อยมีจำเป็นในการใช้สำหรับการทำประมงทะเลขนาดเล็กและยังเป็นเครื่องมือที่มีราคาสูง ดังนั้นชาวประมงทะเลพื้นบ้านที่มีความสนใจจะแสวงหาสารนิเทศด้านนี้ก็เพื่อเพิ่มพูนความรู้มากกว่าวัตถุประสงค์อื่น ๆ

ด้านรูปแบบสารนิเทศ

จากผลการวิเคราะห์ ปรากฏว่า รูปแบบสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับอายุ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมง และวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง มีดังนี้คือ

รูปแบบสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ เอกสารแนะนำการประมง โปสเตอร์ วิทยุโอเทป ซีดีและคารอบรม

รูปแบบสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ เอกสารแนะนำการประมง ข่าวหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร และหนังสือ

รูปแบบสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ เอกสารแนะนำการประมง ข่าวหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร แผ่นพับ/แผ่นปลิว ข่าววิทยุ วิทยุโอเทป และคารอบรม

รูปแบบสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ โปสเตอร์ และการ

รับคำแนะนำจากผู้รู้

ดังนั้นจากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าการแสวงหาสารนิเทศทางการประมงชาวประมงทะเลพื้นบ้านด้านรูปแบบสารนิเทศจะมีความสัมพันธ์กับลักษณะเฉพาะบุคคล (อายุ ระดับการศึกษา และการเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมง) และวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง ปรากฏว่าส่วนใหญ่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

รูปแบบสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ เอกสารแนะนำการประมง โปสเตอร์ วิทยุเทป สไลด์และการอบรม กล่าวคือ ชาวประมงทะเลพื้นบ้านกลุ่มที่มีอายุช่วง 46 ปีขึ้นไปแสวงหารูปแบบเอกสารแนะนำการประมง วิทยุเทป สไลด์ และการอบรมมากกว่ากลุ่มที่มีช่วงอายุน้อย และพบว่า ชาวประมงทะเลพื้นบ้านกลุ่มที่มีช่วงอายุต่ำกว่า 26 ปีแสวงหาสารนิเทศทางการประมงจากโปสเตอร์มากกว่ากลุ่มที่มีช่วงอายุน้อย ๆ ทั้งนี้เนื่องจากชาวประมงทะเลพื้นบ้านกลุ่มที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไปซึ่งส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมงจึงสนใจแสวงหาเอกสารแนะนำการประมงวิทยุเทป สไลด์ และการอบรมจากกิจกรรมของกลุ่มอาชีพที่จัดหาไว้มากกว่ากลุ่มอายุน้อย ๆ

รูปแบบสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ เอกสารแนะนำการประมง ข่าวหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร และหนังสือ กล่าวคือ ชาวประมงทะเลพื้นบ้านกลุ่มที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและสูงกว่าแสวงหารูปแบบเอกสารแนะนำการประมง วารสาร นิตยสารและการอบรมมากกว่ากลุ่มที่มีช่วงอายุน้อย และ ชาวประมงทะเลพื้นบ้านกลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและสูงกว่าแสวงหาข่าวหนังสือพิมพ์ และหนังสือมากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากชาวประมงทะเลพื้นบ้านส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำจึงยังขาดทักษะในการอ่านมาก ดังนั้นชาวประมงทะเลพื้นบ้านกลุ่มที่มีการศึกษาในระดับสูงกว่าประถมต้นย่อมมีทักษะในการอ่านจึงสนใจแสวงหาสารนิเทศที่อยู่ในรูปแบบสิ่งพิมพ์มากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่า

รูปแบบสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ เอกสารแนะนำการประมง ข่าวหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร แผ่นพับ/แผ่นปลิว ข่าววิทยุ วิทยุเทป การประชุม-บรรยาย และการอบรม กล่าวคือ ชาวประมงทะเลพื้นบ้านกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมงแสวงหารูปแบบเหล่านี้มากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มอาชีพประมงมักจะมีจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นภายในกลุ่มสมาชิก จึงมีการเผยแพร่รูปแบบดังกล่าวแก่สมาชิกของ

กลุ่ม ดังนั้นชาวประมงทะเลพื้นบ้านที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพจึงย่อมมีความสนใจแสวงหารูปแบบต่าง ๆ ที่ทางกลุ่มอาชีพประมงเผยแพร่มากกว่าชาวประมงทะเลพื้นบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมง

รูปแบบสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ โปสเตอร์ และการรับคำแนะนำจากผู้รู้ กล่าวคือ ชาวประมงทะเลพื้นบ้านกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาเผยแพร่ต่อแสวงหารูปแบบโปสเตอร์มากกว่ากลุ่มที่มีวัตถุประสงค์อื่น ๆ และชาวประมงทะเลพื้นบ้านกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้แสวงหารูปแบบการรับคำแนะนำปรึกษาผู้รู้มากกว่ากลุ่มที่มีวัตถุประสงค์อื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสารนิเทศทางการประมงที่อยู่ในลักษณะรูปแบบโปสเตอร์ส่วนมากจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับประกาศ หรือให้ความรู้สั้น ๆ ที่ทางราชการจัดทำเพื่อเผยแพร่ จึงติดต่อเผยแพร่ผ่านกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำสารนิเทศมาเผยแพร่มากกว่ากลุ่มอื่น

ด้านแหล่งสารนิเทศ

จากผลการวิเคราะห์ ปรากฏว่า แหล่งสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านใช้ในการแสวงหาสารนิเทศที่มีความสัมพันธ์กับอายุ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมง และวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง มีดังนี้คือ

แหล่งสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านใช้ในการแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ กลุ่มอาชีพประมง และโทรทัศน์

แหล่งสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านใช้ในการแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ เพื่อนชาวประมง ผู้นำชุมชน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ

แหล่งสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านใช้ในการแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ ครู กลุ่มอาชีพ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ วิทยุ และโทรทัศน์

แหล่งสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านใช้ในการแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการแสวงหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ ผู้ทำงานบริษัท ร้านค้า และผู้นำชุมชน

ดังนั้นจากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าการแสวงหาสารนิเทศทางการประมงของชาวประมงทะเล
พื้นบ้านด้านแหล่งสารนิเทศที่ใช้ในการแสวงหาจะมีความสัมพันธ์กับลักษณะเฉพาะบุคคล (อายุ ระดับ
การศึกษา และการเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมง) และวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศทาง
การประมง ปรากฏว่า ส่วนใหญ่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

แหล่งสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านใช้ในการแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับอาชีพอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ กลุ่มอาชีพประมง และโทรทัศน์ กล่าวคือ ชาวประมงทะเล
พื้นบ้านกลุ่มที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไปใช้แหล่งกลุ่มอาชีพประมงและโทรทัศน์เป็นแหล่งในการแสวงหา
สารนิเทศทางการประมงมากกว่ากลุ่มที่มีอายุช่วงอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องจากชาวประมงทะเลพื้นบ้าน
กลุ่มที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไปซึ่งส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพจึงใช้แหล่งกลุ่มอาชีพประมงและโทรทัศน์
มากกว่ากลุ่มที่มีช่วงอายุอื่น ๆ

แหล่งสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านใช้ในการแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับระดับการ
ศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ เพื่อนชาวประมง ผู้นำชุมชน ที่อ่านหนังสือประจำ
หมู่บ้าน และหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ กล่าวคือ ชาวประมงทะเลพื้นบ้านกลุ่มที่มีการศึกษา
ประถมต้นใช้แหล่งเพื่อนชาวประมง ผู้นำชุมชน และที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นแหล่งในการ
แสวงหาสารนิเทศทางการประมงมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับอื่น ๆ และพบว่า กลุ่มชาวประมง
ทะเลพื้นบ้านกลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมต้นใช้แหล่งหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือเป็นแหล่งในการ
แสวงหาสารนิเทศทางการประมงมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องจากกลุ่มที่มี
การศึกษาสูงกว่าทำให้มีทักษะในการอ่านมากกว่าจึงแสวงหาสารนิเทศทางการประมงจากแหล่ง
หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับอื่น ๆ

แหล่งสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านใช้ในการแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับการเป็น
สมาชิกกลุ่มอาชีพประมงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ ครู กลุ่มอาชีพประมง
หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ วิทยุ และโทรทัศน์ กล่าวคือ ชาวประมงทะเลพื้นบ้านใช้แหล่งครู
กลุ่มอาชีพประมง หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ วิทยุ และโทรทัศน์เป็นแหล่งในการแสวงหา
สารนิเทศทางการประมงมากกว่ากลุ่มที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพประมง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชาว
ประมงทะเลพื้นบ้านกลุ่มที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพจะมีโอกาสใช้แหล่งเหล่านี้มากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เป็น
สมาชิกกลุ่มอาชีพ

แหล่งสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านใช้ในการแสวงหาที่มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์
ในการแสวงหาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้แก่ ผู้ทำงานบริษัท ร้านค้า และ

ผู้นำชุมชน กล่าวคือ ชาวประมงทะเลพื้นบ้านกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในแหล่ง
 ผู้ทำงานบริษัท ร้านค้า และผู้นำชุมชนเป็นแหล่งในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมงมากกว่า
 กลุ่มที่มีวัตถุประสงค์อื่น ๆ และพบว่า ชาวประมงทะเลพื้นบ้านกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหา
 ที่เกิดขึ้นและกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ใช้แหล่งผู้นำชุมชนเป็นแหล่งในการแสวงหา
 สารนิเทศทางการประมงมากกว่ากลุ่มที่มีวัตถุประสงค์อื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อเกิดปัญหาใน
 การทำประมง เช่น ปัญหาหรือมีข้อสงสัยเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการประมงก็จะไปปรึกษาบริษัท
 ร้านค้าที่จำหน่ายสินค้านั้น หรือมีปัญหาที่มีผลกระทบต่ออาชีพประมงชาวประมงทะเลพื้นบ้านก็จะไป
 ปรึกษากับผู้นำชุมชน เป็นต้น

ด้านปัญหาที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านประสบในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง

จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าปัญหาที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านประสบมากที่สุด คือ ไม่มีเวลา
 ที่จะแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งที่อยู่ใกล้ตัว ผลปรากฏว่า ปัญหาที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านประสบ
 มากที่สุดคือ เสียค่าใช้จ่าย(เงิน)สูง จึงไม่สอดคล้องกันสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากในการแสวงหา
 สารนิเทศทางการประมงของชาวประมงทะเลพื้นบ้านประสบปัญหาค่าใช้จ่ายในการแสวงหามาก
 เช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ เป็นต้น ชาวประมงทะเลพื้น
 บ้านส่วนมากเป็นกลุ่มที่ยากจนมาก ถึงแม้ว่าอยากหาคำตอบหรือเรื่องราวทางการประมง แต่ก็ยังมี
 ความกังวลเรื่องการสิ้นเปลืองเงินที่เกิดขึ้นจากการแสวงหาสารนิเทศ นอกจากนี้ผลการวิจัยยัง
 สอดคล้องกันกับผลการวิจัย ที่พบว่า เกณฑ์ที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านระบุว่า เป็นเกณฑ์ที่เขาคำนึงถึง
 มากที่สุด คือ ค่าใช้จ่าย(เงิน)ที่เสียไป สำหรับปัญหาไม่มีเวลาที่จะแสวงหาสารนิเทศจากแหล่งที่
 อยู่ใกล้ตัวที่ได้ตั้งไว้เป็นสมมติฐานนั้นเป็นปัญหาที่มีจำนวนชาวประมงทะเลพื้นบ้านระบุมามากตามมา
 เป็นอันดับสาม

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานของกรมประมง กรมส่งเสริมการ
 เกษตร ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน หน่วยงานเอกชน ตลอดจนห้องสมุดและที่อ่านหนังสือประจำ
 หมู่บ้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้คือ

ข้อเสนอแนะสำหรับกรมประมง

กรมประมงควรเผยแพร่เนื้อหาสารนิเทศทางการประมงให้สอดคล้องกับการแสวงหาสารนิเทศของชาวประมงทะเลพื้นบ้าน เช่น สภาวะอากาศ ราคาน้ำมัน ราคาสัตว์น้ำ แนวโน้มการตลาด วิธีการจับสัตว์น้ำที่มีประสิทธิภาพ เครื่องมือจับสัตว์น้ำ เป็นต้น จากผลการวิจัยพบว่ารูปแบบสารนิเทศที่เป็นสื่อบุคคลเป็นสื่อที่สำคัญ จะเห็นได้ว่าชาวประมงทะเลพื้นบ้านนิยมแสวงหาสารนิเทศทางการประมงโดยการรับคำแนะนำปรึกษาจากผู้รู้ ดังนั้นกรมประมงจึงน่าจะมีการจัดสร้างเครือข่ายสารนิเทศบุคคลให้เป็นแหล่งสารนิเทศประจำหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด มีการฝึกอบรมบุคคลที่เหมาะสมประจำหน่วยต่าง ๆ เหล่านี้ให้เป็นผู้รอบรู้และสามารถเผยแพร่สารนิเทศทางการประมงให้แก่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านในท้องถิ่นได้ นอกจากนี้ยังมีรูปแบบสารนิเทศที่เหมาะสมกับความสามารถของชาวประมงทะเลพื้นบ้าน คือ รูปแบบสารนิเทศที่สามารถฟังหรือเห็นภาพประกอบซึ่งผลการวิจัยยังพบว่า รูปแบบและแหล่งสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านนิยมใช้ในการแสวงหาสารนิเทศ ได้แก่ โทรทัศน์ และวิทยุ ดังนั้นไม่ควรนำส่งโดยผ่านสิ่งพิมพ์เพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เพราะชาวประมงทะเลพื้นบ้านส่วนใหญ่มักมีการศึกษาน้อยซึ่งมีความสามารถในการอ่านจำกัด ซึ่งผลการวิจัยพบว่ารูปแบบสารนิเทศที่เป็นสิ่งพิมพ์ เช่น วารสาร นิตยสาร และหนังสืออื่น มีชาวประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนน้อยที่สุดแสวงหา เท่าที่ปรากฏในขณะนี้สิ่งพิมพ์ทางการประมง เทปบันทึกการวิทยุและโทรทัศน์ วิดีโอเทป สไลด์ เป็นต้น ที่จัดทำโดยกรมประมงมีมากมาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้บางเรื่องมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของชาวประมงทะเลพื้นบ้าน กรมประมงควรนำมาพิจารณาเผยแพร่โดยนำมาเป็นอุปกรณ์ประกอบในการจัดนิทรรศการเคลื่อนที่ จัดอบรมหรือจัดประชุมในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการประมงตามหมู่บ้านต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับกรมส่งเสริมการเกษตร

สำหรับกรมส่งเสริมการเกษตร ถึงแม้ว่าไม่ได้เป็นหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับประมงโดยตรงเหมือนกรมประมง เพราะลักษณะงานของกรมส่งเสริมการเกษตรครอบคลุมเกี่ยวกับการเกษตรกรรมทั้งหมดซึ่งรวมทั้งทั้งทางการประมงด้วย ดังนั้นควรมีการร่วมมือและประสานงานกันอย่างใกล้ชิดกับกรมประมงในการมีส่วนร่วมในการให้สารนิเทศทางการประมงกับชาวประมงทะเลพื้นบ้านได้ สำหรับกรณีอำเภอคลองใหญ่มีสำนักงานการเกษตรประจำอำเภอคลองใหญ่ซึ่งควร

จะมีบทบาทในการให้สารนิเทศทางการประมงแก่ชาวประมงทะเลพื้นบ้าน แต่ผลการวิจัยพบว่า มีชาวประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนน้อยที่สุดไปแสวงหาสารนิเทศทางการประมงจากสำนักงานการเกษตรคลองใหญ่ นอกจากนั้นกรมส่งเสริมการเกษตรยังมีการจัดทำสารนิเทศทางการเกษตรที่มีเนื้อหาสารนิเทศบางเรื่องเกี่ยวข้องกับประมงในรูปแบบสิ่งพิมพ์ วิทยุเทป และสไลด์อยู่มากมาย สารนิเทศเรื่องใดเห็นว่าจะมีเป็นประโยชน์ต่อชาวประมงทะเลพื้นบ้าน ควรจะนำมาพิจารณาใช้ในการเผยแพร่และบริการแก่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านตามท้องที่ต่าง ๆ เนื่องในโอกาสต่าง ๆ เช่น นิทรรศการเคลื่อนที่ อบรม หรือการประชุม เป็นต้น สำหรับทางวิทยุ กรมส่งเสริมการเกษตรมีสถานีวิทยุเพื่อการเกษตรซึ่งอยู่ในความควบคุมและการดูแล ซึ่งมีการกระจายเสียงออกอากาศให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเกษตรกรรมเป็นประจำทุกวันนั้น ควรจะมีการร่วมมือกับกรมประมง ให้มีการจัดรายการข่าวทางการประมงสำหรับชาวประมงทะเลพื้นบ้านร่วมกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน ห้องสมุด และที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

จากผลการวิจัยพบว่า ชาวประมงทะเลพื้นบ้านส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมต้นและไม่มีได้รับการศึกษา จากสัมภาษณ์ชาวประมงทะเลพื้นบ้านครั้งนี้ พบว่า ชาวประมงทะเลพื้นบ้านส่วนใหญ่จึงยังขาดทักษะในการอ่านสิ่งพิมพ์ ทั้ง ๆ ที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านมีความสนใจในการแสวงหาสารนิเทศ อาจเนื่องจากการขาดการส่งเสริมให้ชาวประมงทะเลพื้นบ้านได้รับการศึกษาต่อเนื่อง ในฐานะที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการศึกษาของชาวชนบทจึงควรมีการณรงค์ส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่องหรือไม่ก็ส่งเสริมการอ่านของชาวประมงทะเลพื้นบ้านให้มีความสามารถในการอ่านมากขึ้น ซึ่งอาจทำได้โดยวิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสิ่งพิมพ์ทางการประมงแก่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านจะเป็นการช่วยให้ชาวประมงทะเลพื้นบ้านสามารถได้ประโยชน์จากการอ่านสิ่งพิมพ์ทางการประมง นอกจากนี้การจัดตั้งและการดำเนินงานที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นหน้าที่โดยตรงและอยู่ในความรับผิดชอบของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ดังนั้นจึงควรจะทำการศึกษาเพื่อทำการปรับปรุงที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในอำเภอคลองใหญ่

จากผลการวิจัยพบว่า ห้องสมุดและที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านไม่ได้เป็นแหล่งสารนิเทศที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านส่วนใหญ่ใช้ในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง ทั้ง ๆ ที่ห้องสมุดและ

ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านเป็นแหล่งสารนิเทศทางการที่มีหน้าที่จัดและบริการสารนิเทศให้แก่ชุมชนโดยตรง ซึ่งในการสำรวจพบว่า อำเภอคลองใหญ่เป็นอำเภอที่ไม่มีห้องสมุดประจำอำเภอ และที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านมีเฉพาะในบางหมู่บ้านเท่านั้น ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ชาวประมงทะเลพื้นบ้านส่วนใหญ่ไม่เคยใช้แหล่งสารนิเทศดังกล่าว ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่มีอยู่ควรได้รับการปรับปรุงสภาพสถานที่และจัดหาสารนิเทศทางการประมงมาบริการให้สอดคล้องกับความต้องการในการแสวงหาสารนิเทศของชาวประมงทะเลพื้นบ้าน รวมทั้งควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ชาวประมงทะเลพื้นบ้านมาใช้บริการมากขึ้น เช่น ประชาสัมพันธ์ จัดทำโครงการห้องสมุดเคลื่อนที่ หรือจัดทำโครงการที่หนังสือสู่ประตูบ้าน เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวนอกจากจะเป็นการช่วยส่งเสริมการอ่านของชาวประมงทะเลพื้นบ้านแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมจิตใจให้ชาวประมงทะเลพื้นบ้านเห็นความสำคัญและประโยชน์ของที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านที่มีอยู่ในหมู่บ้านและบริเวณใกล้เคียงมากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานเอกชน

สำหรับสถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุ สำนักพิมพ์ และบริษัท ร้านค้าซึ่งเป็นหน่วยงานของเอกชนสารนิเทศที่จัดทำสารนิเทศทางการประมงออกเผยแพร่ นั้น จากการวิเคราะห์ พบว่า ช่องทางการนำส่งสารนิเทศที่จัดทำโดยหน่วยงานเอกชนดังกล่าวมีชาวประมงทะเลพื้นบ้านจำนวนมากไม่นิยมใช้เป็นแหล่งในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมง เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น แต่ปัญหาที่ชาวประมงทะเลพื้นบ้านประสบมากในการแสวงหาสารนิเทศทางการประมงจากแหล่งสารนิเทศดังกล่าว คือ การเผยแพร่สารนิเทศที่เกี่ยวข้องกับการประมงไม่มีกำหนดเวลาแน่นอน สารนิเทศเกี่ยวข้องกับการประมงที่เผยแพร่อยู่ในปัจจุบันมีน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับสารนิเทศทางด้านเกษตรกรรมอื่น ๆ เช่น การทำสวน การทำไร่ การเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น และสารนิเทศบางเรื่องยังไม่ตรงกับความต้องการในการแสวงหาสารนิเทศของชาวประมงทะเลพื้นบ้าน ดังนั้นหน่วยงานเอกชนดังกล่าวควรดำเนินการวางแผนจัดทำและปรับปรุงการกระจายสารนิเทศทางการประมงเพิ่มมากขึ้น

ข้อจำกัดในการวิจัย

เนื่องจากแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องขั้นตอนการแสวงหา ได้รวมเอาขั้นตอนการตั้ง

วัตถุประสงค์ในการที่จะหาคำตอบหรือเรื่องราวทางการประมงว่าจะนำไปทำอะไร เพื่ออะไร กับขั้นตอนการรวบรวมและนำสารนิเทศทางการประมงไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอนการแสวงหาสารนิเทศด้วย ซึ่งโดยที่จริงแล้วขั้นตอนทั้งสองขั้นตอนนี้ไม่ได้เป็นขั้นตอนของการแสวงหาสารนิเทศ เพราะ การตั้งวัตถุประสงค์ในการที่จะหาคำตอบหรือเรื่องราวทางการประมงว่าจะนำไปทำอะไร เพื่ออะไรจะเกิดขึ้นก่อนขั้นตอนการแสวงหาสารนิเทศ และการรวบรวมและนำสารนิเทศทางการประมงไปใช้จะเกิดขึ้นหลังขั้นตอนการแสวงหาสารนิเทศ ดังนั้นขั้นตอนการแสวงหาสารนิเทศที่ใช้ในที่นี้จึงมีสามขั้นตอนได้แก่ ขั้นตอนการใช้ความคิด สิ่งเกิดการณ์ ความจำ ประสบการณ์ของตนเอง ขั้นตอนการสอบถามอย่างไม่เป็นทางการจากผู้ใกล้ชิด เช่น ถามเพื่อน ญาติ หรือผู้เร่ร่อนนั้น และขั้นตอนการสอบถามหรือแสวงหาจากแหล่งที่เป็นทางการ เช่น หน่วยงานของราชการ ห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน

แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรมีการศึกษาการแสวงหาสารนิเทศของกลุ่มอาชีพประมงอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกัน เพื่อเปรียบเทียบ เช่น กลุ่มชาวประมงเรือพาณิชย์ กลุ่มผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ กลุ่มผู้ค้าสัตว์น้ำ
2. ศึกษาถึงการผลิต การเผยแพร่ และการให้บริการสารนิเทศทางการประมงของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่หรือเกี่ยวข้องในการให้สารนิเทศแก่ชาวประมง

